

ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԸՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՍԻՆ
P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ԼՈՐ ՇՐՋԱՆ, Է. Տարի, Թիւ 300, Ուրբաթ, 11 Սեպտեմբեր, 2015

Սոյն Հայրապետական Պատգամը ընթերցուեցաւ Սիսի Կաթողիկոսարանին մէջ, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը ներկայացնող պատուիրակութեան կողմէ:

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

ՈՂՋՈՅՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ
ՄԻՍԻ ԴԱՐԱԻՈՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԷՆ

Խոր յուզումով բայց վերանորոգ հաւատքով, յոյսով ու տեսիլքով կ'ողջունենք մեր ժողովուրդի սիրելի զաւակները՝ Սիսի մեր դարաւոր Կաթողիկոսարանէն:

Պատմութեամբ շնչող սրբավայր է այս Կաթողիկոսարանը՝ Կիլիկիոյ հայ թագաւորութեան մայրաքաղաք Սիսի լեռան լանջին: Արդարեւ, Սուրբ Էջմիածնի մէջ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայրապետով հաստատուած Կաթողիկոսարանը, քաղաքական ու ապահովական պայմաններու բերումով, պատմութեան ընթացքին յաջորդաբար փոխադրուելէ յետոյ Դուին, Ադրամար, Արգինա, Անի, Թաւրուր, Ծամնդաւ, Ծովք եւ Հռոմկլա, 1293-ին հաստատուեցաւ Սիս:

Անցնող դարերուն Սիսի Կաթողիկոսարանը իր Սուրբ Սօֆիա Մայր Տաճարով, հարուստ մատենադարանով, ձեռագիրներու ու սրբազան սպասներու եզակի հաւաքածոյով դարձաւ հոգեւոր, ազգային ու մշակութային ճառագայթող կեդրոն: Մեր հայրապետներն ու հոգեւորականները, հաւատարիմ Լուսաւորիչներու ու Շնորհալիներու սրբազան աւանդին, իրենց հաւատքի վկայութեամբ ու հոգեմտաւոր ստեղծագործութեամբ ամուր պահեցին մեր եկեղեցին եւ անխախտ մեր սրբութիւնները, արժէքներն ու աւանդութիւնները՝ հակառակ զիրենք շրջապատող բազմաթիւ ու բազմատեսակ վտանգներուն:

Մեր մէկուկէս միլիոն զաւակներուն կողքին, 1915-ին Հայոց Ցեղասպանութեան զոհ դարձաւ նաեւ հայ եկեղեցին՝ իր հոգեւորականներով, հոգեմտաւոր ժառանգութեամբ,

բազմաթիւ եկեղեցիներով, վանքերով, կալուածներով ու նաե՛ւ Միսի Կաթողիկոսարանով:

Ինչպէ՛ս չի՞շել սա պահուն, երբ անբակի վերածուած Կաթողիկոսարանէն Հայրապետական օրհնութեան Մեր խօսքը կ'ուղղենք հայ ժողովուրդին, արտասուալից աչքերով ու դողդոջուն ձեռքերով երջանկայիշատակ Սահակ Խապայեան Կաթողիկոսին գրած նամակները Օսմանեան կայսրութեան պատասխանատուներուն՝ մեր ժողովուրդին դէմ տեղի ունեցող ցեղասպանութիւնը կասեցնելու պահանջքով:

Ինչպէ՛ս չի՞շել Օսմանեան կայսրութեան հրահանգը՝ հեռանալու հայ եկեղեցւոյ խունկով ու աղօթքով օծուն այս պատմական Կաթողիկոսարանէն, եւ այնքա՛ն դժուար պայմաններուն մէջ խումբ մը նուիրեալ միաբաններու կողմէ Լուսաւորչի Աջին, սրբալոյս միւռոնի կաթսային, Բարձրբերդի Աւետարանին եւ այլ ձեռագիրներուն եւ եկեղեցական սպասներուն փոխադրութիւնը նախ Հալէպ ու ապա Անթիլիաս:

Աքսորի ու անորոշութեան ճամբան ելլելէ առաջ, Կիլիկիոյ արի Հայրապետը Կիլիկեան հողին վրայ գրի առած վերջին սրբատառ կոնդակին ճամբով իր աղօթքը կը բարձացնէր առ Աստուած ըսելով՝ *"Կ'աղաչեմ զԱստուած հարցն մերոց... որպէսզի Տարոսը Մասիսին կապող եւ հայ արիւնով գեղա-գարդուած ծիածանը ի սփիւռսաշխարհի ցրուած հայութեան համար ըլլայ Աւետեաց երկիրը, ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ* (գլխագրումը Սահակ Կաթողիկոսին կողմէ) *առաջնորդող հրեղէնսիւնը"* (Պատմութիւն Կաթողիկոսաց Կիլիկիոյ, Բարգէն Ա. Աթոռակից Կաթողիկոս, 1939, Անթիլիաս, էջ 972): Հայոց տեալապաշտ Հայրապետին հոգիէն ժայթքած մարգարէատեսիլ բառեր...:

Ուրախ լեր քու երանական հանգիստիդ մէջ, Սրբազնասուրբ Հայրապետ. դարձեալ ազա՛տ է ու անկա՛խ մեր սիրելի հայրենիքը. հզօ՛ր է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը իր առաքելութեամբ ու ծառայութեամբ. եւ անելի քան երբեք միակա՛մ է ու յանձնառո՛ւ մեր ժողովուրդը իր բռնաբարուած իրաւունքներուն նկատմամբ:

Եթէ կորսնցուցինք հողեղէն Կիլիկիան, շինեցինք սակայն հոգեղէն Կիլիկիան: Եւ սա պահուն, հոգեղէն Կիլիկիայէն միաբանութեան ներկայացուցիչները եկած են խոնարհելու՝ մեր սրբացեալ նահատակներու եւ Միսի Կաթողիկոսարանին մէջ Հայրապետական գահ բարձրացած եւ մեր ժողովուրդը առաջնորդած Հայրապետներուն խնկելի յիշատակին առջեւ:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միաբանութեան ներկայացուցիչները եկած են Մեր թելադրութեամբ ու օրհնութեամբ, հայու քրտինքով ու արիւնով թրծուած կիլիկեան հողին ու յատկապէս Միսի պատմական Կաթողիկոսարանի միւռոնաբոյր հողին վրայ կանգնած՝ մեր դարաւոր Կաթողիկոսարանին վերադարձը պահանջելու եւ մեր ժողովուրդի պահանջատիրութիւնը վերահաստատելու՝ հաւատարիմ նահատակներու սրբազան կտակին:

Թող հնչեն ու արձագանգեն հայ կեանքին ներս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան օրհներգին ապագայատեսիլ բառերը՝

"Երբոր բացուին դռներն յուսոյ
Եւ մեր երկրէն փախ տայ ձմեռ,
Չքնաղ երկիրն մեր Արմենիոյ
Երբ փայլէ իւր քաղցրիկ օրեր,
Երբոր ծիծառն իր բոյն դառնայ,
Երբոր ծառերն հանգնին տերեւ,
Ցանկամ տեսնել զիմ Կիլիկիա,
Աշխարհ որ ինձ ետուր արեւ...":

Յիշել, յիշեցնել ու պահանջել...: Ահա՛ իւրաքանչիւր հայուն եւ ո՛ր ղջ հայութեան կեանքի ճշմարիտ ուղին:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

22 Օգոստոս 2015
Միսի Կաթողիկոսարան
Կիլիկիա

Բարի Վերամուտ

ԱԶԴԱՐԱՐ շաբաթաթերթի խմբագրութիւնը
բարի վերամուտ կը մաղթէ Քուէյթի Ազգային

Վարժարանի աշակերտներուն եւ անոնց

ծնողներուն, տնօրէնութեան եւ անձնակազմին:

Յոյսով ենք, որ ուսումնական այս տարին դարձեալ

կը պտղաբերի բոլորիդ ազնիւ աշխատանքով:

ՄՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԴՐԱՄԱՀԱԻԱՔԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

Նախագահությամբ՝ Թեմիս բարեջան առաջնորդ՝ Գերապատի Տէր Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպույեանի, Առաջնորդարանիս Արարատ սրահին մէջ, Չորեքշաբթի, 9 Սեպտեմբեր 2015-ի իրիկուան ժամը 9-ին, տեղի ունեցաւ, Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցոյս Դրամահաւաքի Յանձնախումբի, երկրորդ շրջանի անդրանիկ նիստը, որուն ներկայ էին եկեղեցոյս հոգեւոր հովիւ Արժ. Տէր Արտակ Քինյ. Քէհեաեան, Երեսփոխանական Ժողովի Ատենապետ՝ Պրն. Յարութ Պետիրեանն ու Ազգային Վարչութեան Ատենապետ՝ Պրն. Մունիր Դարբինեանը:

Գերապատի Հայր սուրբը ամփոփ ձեռով պատկերացնելէ ետք յանձնախումբի աշխատանքի տարրողութիւնը, քաջալերելով իրենց յաջողութիւն մաղթեց բոլոր աշխատանքներուն եւ հրաւիրեց ներկաները, որ կազմեն իրենց դիւանը:

Դիւանը ստացաւ հետեւեալ պատկերը.

Տիկ. Նուէր Սեփիլեան

Ատենապետ

Տիկ. Զարմինէ Գուգույեան

Ատենադպիր

Տիկ. Լենա Կարապետեան

Հաշուապահ

Տիկ. Անի Թոզմաքճեան

Գանձապահ

Գերպ. Հայր սուրբն ու ներկաները շնորհաւորելէ ետք նորընտիր դիւանը, ոյժ եւ կարողութիւն մաղթեցին անոնց: Նոյնպէս Երեսփոխանական Ժողովի ու Ազգային Վարչութեան ատենապետները իրենց պատկերացումները փոխանցեցին Յանձնախումբին, խոստանալով զօրակից դառնալ իրենց եւ ճիգ չխնայել տարուած աշխատանքներու յաջողութեան համար, ի խնդիր Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցոյ կալուածի հարցի լուծման:

Սիրելի Հայորդիներ,

Այժմ, երբ Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցոյս Դրամահաւաքի Յանձնախումբը, իր երկրորդ շրջանի աշխատանքներուն պիտի սկսի, մեր սպասումն է, որ բոլորդ ալ Ձեր նիւթական եւ բարոյական օժանդակութիւնը անսակարկ ձեռով մատուցէք, Յանձնախումբի աշխատանքներուն հեզասահ ընթացքին:

Լաւագոյն Մաղթանքներով՝

ԴԻԻԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ
Քուէյթ, 10 Սեպտեմբեր, 2015

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

**Ագրպէճանը Ջղագարութեան Արշաւ Ծաւալած Է
Լեռնային Ղարաբաղի Մէջ Ընթացող Ժողովրդավարական
Գործընթացներու Դէմ**

Ագրպէճանի իշխանութիւնները շփման գիծին վրայ իրավիճակի սրման, չդադրող հետախուզական-ներթափանցման գործողութիւններու փորձերուն եւ խոշոր տրամաչափի ականանետերու եւ հրետանիի կիրարկումով շարունակական գնդակոծութիւններուն զուգահեռ ջղագարութեան արշաւ ծաւալած է Ղարաբաղի մէջ ընթացող ժողովրդավարական գործընթացներու դէմ: Չորեքշաբթի օր այսպիսի յայտարարութիւն տարածած է Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարարութիւնը:

Նշելով, որ 31 Օգոստոսին Ագրպէճանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը հանդէս եկած է Լեռնային Ղարաբաղի մէջ 13 Մեպտեմբերին տեղի ունենալիք տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւնները դատապարտող յայտարարութեամբ, Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը շարունակէ. «Յայտարարութիւնը, որ կը պարունակէ Ղարաբաղի եւ Հայաստանի դէմ Ագրպէճանի մերկապարանոց մեղադրանքներու ամանդական հաւաքածոն, աշխուժօրէն կը տարածուի միջազգային կազմակերպութիւններու եւ կառոյցներու մէջ: Իրենց կարգին, իշխանութիւններուն վերահսկողութեան տակ գտնուող ագրպէճանական լրատուական միջոցները մրցակցութեան սկսած են՝ տարբեր պետութիւններու եւ միջազգային կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներէ նմանատիպ դատապարտող մեկնաբանութիւններ կորզելու նպատակով»:

Ըստ Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարարութեան, Ագրպէճանի կողմէ Ղարաբաղի տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւններու դատապարտումը կը վկայէ Ղարաբաղի մէջ ընթացող ժողովրդավարական գործընթացներու նկատմամբ Ագրպէճանի ղեկավարութեան խուճապային վախին մասին:

«Այդ մէկը առանձնապէս ակնյայտ կը դառնայ Ագրպէճանի մէջ մարդու իրաւունքներու եւ խօսքի ազատութեան աստիճանական վատթարացման խորապատկերին վրայ, ուր ընտրութիւնները վերածուած են իշխանութիւնը ժառանգաբար փոխանցելու անվերջանալի գործընթացի, իրաւապաշտպանները, լրագրողները կը հետապնդուին այլախոհութեան համար, իսկ բնակչութիւնը գրկուած է իր իրաւունքներն ու ազատութիւնները լիարժէքօրէն իրագործելու կարելիութիւններէն: Անդառնալիօրէն վերջ դնելով իր երկրին մէջ ժողովրդավարութեան որեւէ պատրանքի՝ Ագրպէճանի ղեկավարութիւնը չի հրաժարիր մարդու իրաւունքներու իր «չափանիշները» միջազգային հանրութեան, ներառեալ դրացի երկիրներուն փաթաթելու փորձերէն», ըսուած է յայտարարութեան մէջ:

Ընդգծելով, որ Լեռնային Ղարաբաղը հաւատարիմ է ժողովրդավարական արժէքներուն եւ սկզբունքներուն, նախարարութիւնը կ'ըսէ. «Ղարաբաղի մէջ իշխանութեան մարմիններու ձեւաւորումը կ'իրականացուի բացառապէս ազատ, արդար, թափանցիկ եւ մրցակցային ընտրութիւններու միջոցով, որոնք Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան քաղաքական մշակոյթի անբաժանելի մաս դարձած են: Յառաջիկայ ընտրութիւնները Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան տեղական ինքնակառավարման մարմիններու թիւով վեցերորդ ընտրութիւններն են: Առաջին տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւնները, այդ շարքին նաեւ Ստեփանակերտի քաղաքապետի պաշտօնին համար, տեղի ունեցած են 27

Մեպտեմբեր 1998-ին: Տեղական ինքնակառավարման իրականացումը, որ կարելիություն կ'ընձեռնէ քաղաքացիներուն անմիջականորէն մասնակցիլ պետական գործերու կառավարման, ամրագրուած է Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան սահմանադրութեան մէջ՝ միջազգային իրաւունքի, մասնաւորապէս, Տեղական ինքնակառավարման եւրոպական ուխտի չափանիշներուն լիովին համապատասխանութեամբ»:

«Յատուկ կարեւորութիւն տալով տեղական ինքնակառավարման հաստատութեան՝ իբրեւ ժողովուրդի իշխանութեան ուղղակի եւ ներկայացուցչական իրականացման ձեւերէն մէկը եւ որեւէ ժողովրդավարական կարգի հիմք, Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան իշխանութիւնները այսուհետեւ նաեւ ջանքեր պիտի գործադրեն անոր հետագայ զարգացման եւ ամրապնդման համար», ըսուած է յայտարարութեան մէջ:

Նախագահին Իր Հաւատարմագիրները Յանձնած Է Հայաստանի Մէջ Ֆիլիփեան Կղզիներու Նոր Նշանակուած Դեսպանը

Նախագահ Սերժ Սարգսեանին Չորեքշաբթի օր իր հաւատարմագիրները յանձնած է Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ Ֆիլիփեան կղզիներու նոր նշանակուած արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Քարլոս Դ. Սորրետան (նստավայրը՝ Մոսկուա):

Նախագահը շնորհաւորած է դեսպանը նշանակման առիթով եւ յոյս յայտնած, որ պաշտօնավարութեան ընթացքին ան իր փորձն ու կարողութիւնները ամբողջութեամբ պիտի ներդնէ Հայաստանի եւ Ֆիլիփեան կղզիներուն միջեւ յարաբերութիւններու զարգացման եւ երկու ժողովուրդներու բարեկամութեան ամրապնդման գործին մէջ: Նախագահ Սերժ Սարգսեան ընդգծած է, որ Հայաստան շահագրգռուած է աշխուժացնելու Ֆիլիփեան կղզիներուն հետ քաղաքական երկխօսութիւնը, սերտացնելու կապերը միջխորհրդարանական եւ միջկառավարական մակարդակներու վրայ, զարգացնելու համագործակցութիւնը տնտեսական, մշակութային, գիտակրթական եւ այլ մարզերու մէջ, ուր, հանրապետութեան նախագահին համոզումով, զգալի աշխատանք կայ իրականացնելու: Տարբեր մարզերու մէջ փոխադարձ գործակցութիւնը խթանելու համար նախագահը կարեւոր նկատած է երկկողմանի յաճախակի յարաբերութիւններն ու փոխադարձ այցելութիւնները, որոնք, ըստ անոր, կ'օգնեն ճանչնալու փոխադարձ շահերն ու հետաքրքրութիւնները, ինչպէս նաեւ կը նպաստեն միջազգային կառոյցներու մէջ զիրար օգտակար ըլլալու համար համապատասխան դիրքորոշումներու ձեւաւորման:

Դեսպան Սորրետան վստահեցուցած է, որ առաւելագոյն ջանք պիտի ներդնէ հայ-ֆիլիփեան յարաբերութիւնները զարգացնելու համար եւ տեղեկացուցած է Հայաստանի նախագահին, որ արդէն իսկ այդ նպատակով հանդիպումներ ունեցած է Հայաստանի մէջ՝ այս ընթացքին կեդրոնացնելով աշխատանքը հաւանական երկկողմանի համաձայնագիրներու մշակման ուղղութեամբ:

Նախագահ Սերժ Սարգսեան յաջողութիւններ մաղթած է դեսպանին՝ Հայաստանի մէջ դիւանագիտական առաքելութիւն կատարելու համար:

Վարչապետ Աբրահամեան Մասնակցած Է Երասիական Տնտեսական Միութեան Միջկառավարական Խորհուրդի Նիստին

Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան 8 Սեպտեմբերին Կրոտնոյի մէջ (Պիեղոռուսիա) մասնակցած է Երասիական տնտեսական միութեան միջկառավարական խորհուրդի նիստին: Վարչապետին գլխաւորած պատուիրակութեան մաս կը կազմէին Հայաստանի փոխվարչապետ, միջազգային տնտեսական համարկման եւ բարեփոխումներու նախարար Վաչէ Գաբրիէլեան, փոխնախարար Սուրէն Կարայեան եւ Հայաստանի արտաքին գործոց փոխնախարար Շաւարշ Քոչարեան:

Երասիական տնտեսական միութեան անդամ պետութիւններու վարչապետները քննարկած են համարկման փոխգործակցութեան առնչուող բազմաթիւ հարցեր: Կառավարութիւններու ղեկավարները հիմնականին մէջ քննարկած են Երասիական տնտեսական միութեան ծիրին մէջ արդիւնաբերական համագործակցութեան հիմնական ուղղութիւններուն, մեծ տնտեսական եւ ֆինանսական կայունութեան ապահովման, ծառայութիւններու միասնական շուկայի ձեւաւորման, արտասահմանեան երկիրներու եւ միջազգային կազմակերպութիւններու հետ յարաբերութիւններու զարգացման վերաբերող հարցեր:

Անդրադառնալով օրակարգային հարցերուն՝ Հայաստանի վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան իր խօսքին մէջ նշած է, թէ հայկական կողմը կ'աջակցի ընդունման նիստի օրակարգին վրայ ներառուած եւ համաձայնեցուած փաստաթուղթերու նախագիծերուն, որոնք կ'ընդգրկեն Երասիական տնտեսական միութեան շրջանակներուն մէջ համագործակցութեան տարբեր մարզեր: Վարչապետը նշած է, որ Հայաստան կարելոր կը նկատէ այն քայլերը, որոնք ուղղուած են արդիւնաբերական համագործակցութեան ընդլայնման եւ խորացման՝ Երասիական տնտեսական միութեան ծիրին մէջ: Այս պարունակին մէջ ընդգծելով Հայաստանի Հանրապետութեան հարուստ փորձառութիւնն ու մասնագիտացումը՝ Հայաստանի վարչապետը նշած է հայկական կողմին պատրաստակամութիւնը Երասիական ճարտարագիտական կեդրոնի համար հարթակ տրամադրելու հարցին մէջ: Յովիկ Աբրահամեան նաեւ կարելոր նկատած է մեծ տնտեսական եւ դրամավարկային քաղաքականութեան իրականացման գծով փոխհամաձայնեցուած փորձառութեան փոխանակումը:

Երասիական տնտեսական միութեան միջկառավարական խորհուրդի նիստին Հայաստանի վարչապետին առաջարկով որոշուած է յաջորդ նիստը գումարել Հայաստանի մէջ:

Աբրահամեան Առաջարկած Է Հրաժարիլ Տոլարէն

Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան Երասիական տնտեսական միութեան անդամ երկիրներուն առաջարկած է ռազմավարական ապրանքներու առետուրը կատարել ռուբլիով՝ հրաժարելով տոլարի կախուածութենէն: Այս մասին ան յայտարարած է պիեղոռուսական Կրոտնո քաղաքին մէջ տեղի ունեցած Երասիական տնտեսական միութեան երկիրներու վարչապետներու հանդիպումին ընթացքին. կը յայտնէ ԹԱՍՍ լրատու գործակալութիւնը:

«Երասիական տնտեսական միության մեջ անհրաժեշտ է քայլերու ձեռնարկել ազգային դրամանիշով կատարուող փոխադարձ հաշուարկները արդիւնաւետ դարձնելու եւ տոլարացումը կրճատելու ուղղութեամբ: Արդիական է նաեւ համաձայնեցուած մաքրոտնտեսական քաղաքականութեան իրականացման հարցին մէջ փորձի փոխանակումը: Այս ծիրին մէջ կարելոր է ռազմավարական ապրանքներու փոխադարձ առետուրը, առանց տոլարին կապուածութեան, ռուրիով կատարելու գաղափարը», ըսած է Հայաստանի վարչապետը:

Ռուսիոյ Մէջ. Մերժ Սարգսեանի Եւ Վլատիմիր Փութինի Հանդիպում

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Մերժ Սարգսեան աշխատանքային այցելութեամբ մեկնած է Ռուսիա:

Նախագահի աշխատակազմի տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութեան համաձայն, 8 Սեպտեմբերին նախագահ Մերժ Սարգսեան հանդիպում ունեցած է Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի հետ՝ իբրեւ օրակարգային նիւթ ունենալով հայ-ռուսական երկկողմանի գործակցութեան առնչուող հարցեր: Նախագահները քննարկած են երկու երկիրներու տնտեսական, քաղաքական, մարդասիրական եւ այլ մարզերու մէջ գործակցութիւնը:

Նախագահները անդրադարձած են Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի խաղաղ լուծման հոլովոյթի ներկայ հանգրուանին: Նախագահ Սարգսեան իր խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնած է Ռուսիոյ եւ անձամբ Փութինին՝ դարաբաղեան տագնապի խաղաղ լուծման ուղիներու որոնման ուղղութեամբ ի գործ դրած ջանքերուն համար: Ան նշած է. «Վերջին երկու շաբաթներուն սահմանային գիծը շատ լարուած էր: Ազրպէյճանական կողմը բացի խոշոր տրամաչափի հրազենէն, կիրարկած է հրետանային զէնք: Վստահաբար, մենք ստիպուած եղած ենք պատասխան տալու: Ես այդ մասին աւելի մանրամասնօրէն պիտի խօսիմ Տուշանպէի մէջ՝ Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագիրի կազմակերպութեան վեհաժողովին ընթացքին», ըսած է նախագահ Մերժ Սարգսեան:

Ռուսիոյ նախագահը իր կարգին դիտել տուած է, որ թէեւ յաճախ իրենք հանդիպումներ, հեռաձայնային հաղորդակցութիւններ, տարբեր համաժողովներու զուգահեռ տեսակցութիւններ կ'ունենան, սակայն միշտ ալ քննարկելի հարցեր կան: «Ես նկատի ունիմ Ռուսիա-Հայաստան յարաբերութիւններուն առանձնայատուկ բնոյթը, նկատի ունիմ Երասիական տնտեսական միության Հայաստանի միացումը, ինչպէս նաեւ լիարժէք մասնակցութիւնը համարկման այլ կառոյցի մը՝ Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագիրի կազմակերպութեան: Կ'ուզէի այս առումով ձեզի հետ շարք մը հարցեր քննարկել: Հաճելի է, որ Ռուսիան կը շարունակէ մնալ Հայաստանի յառաջատար տնտեսական գործընկերը: Համեմատած 2013 թուականին հետ, նախորդ տարի մեծապէս աւելցած է մեր ապրանքաշրջանառութիւնը, բայց, ցաւօք, ընթացիկ տարուան առաջին կիսամեակին տեղի ունեցած է փոփոխութիւն՝ դէպի նուազում: Մենք այսօր այդ մասին եւս կը խօսինք: Այդտեղ կան որոշ նրբութիւններ, որոնց պատասխանները չունինք տակաւին: Մենք պատրաստ ենք ձեզի հետ քննարկելու այդ հարցերը»:

Անդրադարձ կատարուած է նաեւ Երասիական տնտեսական միության Հայաստանի անդամակցութենէն ետք սկսած համալրացման հոլովոյթներուն: Նախագահները միտքեր փոխանակած են միջազգային եւ շրջանային արդի խնդիրներուն եւ մարտահրաւերներուն շուրջ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Համընտ. «Փոխանցման Հանգրուանի Մը Համար Ասատի Մնալը Կ'ընդունինք, Եթէ Այդ Մէկը Կը Նպաստէ Սուրիական Տագնապին Լուծման»

Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆիլիփ Համընտ յայտնեց. «Սուրիոյ մէջ տագնապը վերջ պիտի չգտնէ, մինչեւ որ ռուսական եւ իրանեան իշխանութիւնները տագնապին քաղաքական լուծման հասնելու համար ճնշում բանեցնեն Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատի վրայ»:

Բրիտանական դիւանագիտութեան պետը նշեց. «Բրիտանական իշխանութիւնները յայտնեցին, որ Ասատի մեկնումը կ'ուզեն, սակայն կրնան փոխանցման հանգրուանի մը համար անոր մնալը ընդունիլ, եթէ ատիկա կը նպաստէ տագնապի լուծման»:

Տարբեր Քաղաքներու Մէջ Թուրք-Քիւրտ Բախումներ. Քիւրտերը Կը Հեռանան Անգարայէն

«Արմենփրես» կը հաղորդէ, որ Քրտական աշխատատեղական կուսակցութեան (ՔԱԿ) եւ թրքական զինեալ ուժերու միջեւ զինուորական գործողութիւնները, ինչպէս նաեւ իշխանութիւններուն կողմէ իրագործուող քարոզչութիւնը յանգեցուցած են Թուրքիոյ մէջ հակաքրտական շարժումի յառաջացման:

Թրքական «Վաթան» օրաթերթը հաղորդած է, որ Կորճայքի Տաղլըճա շրջանին մէջ 16 թուրք զինուորներու սպանութեան հարցով Այնթապի մէջ երեքշաբթի օր իշխանութիւններուն կողմէ հրահրուած հակաքրտական բողոքի գործողութիւնը վերածուած է քիւրտերու հետ բախումի:

Այնթապի մէջ թուրք ազգայնականներու ցոյցին զուգահեռ քաղաքի միւս մասին մէջ տեղի ունեցած է քիւրտերու հաւաք, որմէ ետք երկու հակադիր խմբաւորումները շարժած են իրարու դէմ: Ոստիկանութիւնը քիւրտերուն հաւաքը նկատելով անօրինական, փորձած է կասեցնել զայն: Տեղի ունեցած բախումին ժամանակ ոստիկան մը ոտքէն վիրաւորուած է՝ անյայտ անձի մը կողմէ արձակուած փամփուշտէ:

Հակառակ ատոր՝ անխուսափելի եղած է թուրք ազգայնականներու եւ ՔԱԿ-ի համակիր քիւրտերու միջեւ բախումը, որուն ընթացքին մահակներով եւ այլ իրերով ծեծկոտուքի ժամանակ բազմաթիւ մարդիկ վիրաւորուած են: Ոստիկանները յաջողած են հակամարտ կողմերը ցրուել՝ անոնց դէմ օգտագործելով արցունքաբեր կազ եւ ջրաշիթ մեքենաներ:

Թուրքերու եւ քիւրտերու միջեւ մեծ զինեալ բախում տեղի ունեցած է նաեւ Անգարայի մէջ՝ քիւրտերով բնակուած Պէյփազարի Չաֆեր թաղամասին մէջ, ուր կրակոցներ լսուած են: Ընկերային ցանցերը հաղորդած են, որ այդ բախումներուն ընթացքին մեծ թիւով վիրաւորներ եղած են, սակայն այս մասին իշխանութիւնները ոչինչ կը հաղորդեն:

ԱՆԴՈՒՄԱՐԶ

Հայաստան Եւ Սփիւռքահայ Զբօսաշրջիկը Այսօր

Ուրախութեամբ կ'իմանանք, որ այս տարի Հայաստան այցելող զբօսաշրջիկներուն թիւը յաւելում արձանագրած է: Հայաստանի Ազգային վիճակագրական ծառայութենէն յայտնած են, որ այս տարուան երկրորդ եռամսեակին Հայաստան այցելած է 256 հազար 917 զբօսաշրջիկ: Նախորդ տարուան նոյն ժամանակաշրջանին հետ բաղդատելով՝ այս թիւը աւելցած է 1,8 առ հարիւրով («Ազդակ», 19 Օգոստոս 2015):

Վստահ եմ, որ վերել յիշուած զբօսաշրջիկներէն շատեր երկրորդ, երրորդ եւ աւելի անգամ է, որ կ'այցելեն Հայաստան: Որպէս սփիւռքահայ, պահ մը մէկդի դնելով ազգային հայրենասիրական զգացումները, կարելի է հաստատել, որ Հայաստանը տարուան բոլոր եղանակներուն իր գեղեցիկ բնութեամբ, հիւրասէր ժողովուրդով, անհամար պատմամշակութային կոթողներով, մշակութային ձեռնարկներով, արուեստի գործերով, թանգարաններով եւ զբօսաշրջային հաստատութիւններով եզակիօրէն գրաւիչ երկիր է՝ 2013 թուականի դեկտեմբերի վերջաւորութեան Երեւանի գերոյէն վար 22 աստիճան ցուրտէն մինչեւ այս օրերուս (Օգոստոս 2015) 44 աստիճան տաքը:

Կարելի չէ ձանձրանալ Հայաստանի մէջ, ընդհակառակը, զբօսաշրջիկը կը ծրագրէ իր յաջորդ այցելութեան յայտագիրը, երբեմն նոյնիսկ՝ նոյն վայրերը երկրորդ եւ երրորդ անգամ այցելելու մտադրութեամբ: Այցելելով մեր պատմական հնադարեան վանքերը, ամրոցները եւ կոթողները՝ միայն հպարտութեամբ եւ հիացմունքով կը խոնարհինք մեր նախնիներու ճարտարապետական հանճարին, շինարար հզօր բազուկին եւ կառուցելու աննկուն կամփին: Նոյնիսկ այս օրերու ճարտարագիտական եւ շինարարական միջոցներով անհնար կը թուի կառուցել չորրորդ, եօթներորդ, տասներորդ դարերուն կառուցուած շատ մը վանքերը եւ ամրոցները՝ նկատի առնելով անոնց դժուարահասանելի դիրքերը:

Շատ տարօրինակ եւ զարմանալի է, որ մեր գրականութեան մէջ կը հանդիպինք Հայաստանի բնութիւնը միայն քարքարուտ եւ ժայռոտ ներկայացնող հեղինակներու, երբ ամենուրեք կանաչապատ է, նոյնիսկ՝ մինչեւ շատ մը լեռներու գագաթը, եւ մանաւանդ երբ կը տեսնենք հեռուն, լեռան գագաթը արածող կովերն ու ոչխարները եւ լեռան լանջէն գրեթէ մինչեւ գագաթ հասնող հերկուած արտերը: Անշուշտ ու բնականաբար, բոլոր երկիրներու նման, կը գտնուին վիթխարի քանդակներու եւ պարիսպի նմանող ժայռաբլուրներ եւ ժայռեր:

Մայրաքաղաք Երեւանը հարուստ է իր այգիներով, ծառերով եզերուած լայն պողոտաներով, հանգստանալու նստարաններով, եւ փողոցներու անունները ամէն խաչմերուկի յստակօրէն նշող ցուցատախտակներով: Այգիները ոչ թէ մեր հասկացողութեամբ որթատունկի պարտէզներ են, այլ շատ մը լայն պողոտաներու կեդրոնը կամ եզերքին գտնուող գեղեցիկ ծառաստաններ, ուր կը գտնուին նստարաններ, ծարաւը յագեցնելու ցայտաղբիւրներ (պուլպուլակ կը կոչուին), մանուկներու խաղավայրեր եւ երբեմն սուրճ, զովացուցիչ եւ ճաշ մատուցող կրպակներ եւ ճաշարաններ: Քալէլ սիրողներուն համար Երեւանը սքանչելի յարմարութիւններով օժտուած է:

Վարձակառքերը (թաքսի), անձնական եւ ընկերութեան պատկանող, կը գատորոշուին ինքնաշարժին վրայ գրուած ընկերութեան անունով եւ հեռաձայնի թիւով, երկու պարագաներուն ալ վարորդները ընդհանրապէս կը հետեւին օրէնքով եւ հաշուիչ գործիքով սահմանուած սակերուն: Սակայն կը թելադրուի օգտագործել ընկերութիւններու պատկանող վարձակառքերը: Երեւանի մէջ եւ մօտակայքը սակը նուազագոյնն է, 600 դրամ, այս օրերուս՝ շուրջ \$1.25: Պատահեցաւ, որ շարժավար մը մերժեց որեւէ յաւելեալ գումար գանձել որպէս նուէր, նաեւ պատահեցաւ, որ վերադարձի վարորդ մը նոյն հեռաւորութեան համար գանձեց սակին շուրջ մէկուկէս անգամը՝ ակնկալելով նաեւ նուէր:

Երթեւեկութեան լոյսերը երկվայրկեանով ճշդուած ժամապահներով (թայմըր) եւ ազդանշաններով հիանալի են: Շատ մը երոպական եւ ամերիկեան քաղաքներ չունին Երեւանի երթեւեկութեան լոյսերուն հետ գործող ժամապահները, որոնք կը դիրացնեն երթեւեկը եւ անցորդներուն աւելի անվտանգ անցք կ'ապահովեն: Ճանապարհային կանոնները խստօրէն կը կիրարկուին Հայաստանի մէջ, եւ անցորդին իրաւունքը կը գերակշռէ ինքնաշարժինը: Երեւանի եւ արուարձաններու մաքրութիւնը օրինակելի է, նոյնը կարելի չէ ըսել մայրաքաղաքէն դուրս մայրուղիներու պարագային, ուր ընդհանրապէս ինքնաշարժներէ արձակուած աղբերը նկատելի են:

Մայրաքաղաքին մէջ, օրինակի համար, կը պակսին դէպի Ծիծեռնակաբերդի Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիրի ուղղութիւնը ցոյց տուող ճանապարհային ցուցատախտակներ: Նոյնպէս, եւ ընդհանրապէս, կը պակսին դէպի այլ քաղաքներ եւ զբօսաշրջային արժէք ունեցող վայրերու ուղղութիւնը ցոյց տուող միջազգային չափանիշով ցուցատախտակներ: Այլ խօսքով, ինքնաշարժ վարձող զբօսաշրջիկին համար նոյնիսկ քարտէսով դժուար է մայրաքաղաքէն դիրութեամբ եւ ճշգրտօրէն ուղղուիլ դէպի Մարդարապատ, Խոր Վիրապ կամ Սեւան եւ այլն, եւ հասնելէն ետք՝ վերադառնալ Երեւան, կամ՝ ուղղուիլ դէպի այլ վայրեր:

Սփիւռքահայ եւ օտար զբօսաշրջիկը երբ կ'որոշէ Հայաստան այցելել, իր ենթագիտակիցին մէջ կը պատրաստուի առաւելաբար եւ նոյնիսկ երբեմն բացառապէս ամէն բանի հայկականը, աւանդականը, տոհմիկը տեսնել, համտեսել, հոտոտել եւ լսել: Ճաշարաններու եւ զբօսավայրերու պարագային թիւով շատ քիչ են (քանի մը հատ, եթէ աւելին կայ, կը խնդրեմ ծանուցել այդ մասին) գուտ հայկական ճաշարանները իրենց ճաշացուցակով, ազգային եւ աշուղական երաժշտութեամբ, մանաւանդ՝ ուղղակի կատարողութեամբ: Իսկ այս հագուազիւտ ճաշարաններէն մին յատուկ գումար կը գանձէ աշուղական երեք անդամ հաշուող եւ երգիչով բաժինը սեղան գրաւելու համար: Շատ բարի, սակայն այս խումբը միայն մէկ երգ երգելէ ետք 15 վայրկեան դադար կ'առնէ, այլ խօսքով, երկու ժամուան ընթացքին երեք աշուղական երաժշտութիւն կը լսենք, երկուքը՝ երգով: Ընդհանրապէս օտար, սկանջ խուլցնող երբեմն հայերէն բառերով երաժշտութիւնը կը տիրապետէ գրեթէ ամէն տեղ: Օրինակի համար, Հայաստանի մէջ եթէ իտալական ճաշարան պիտի երթանք բնական է ակնկալել հայկական, կամ իտալական մեղմ երաժշտութիւն, բայց ոչ թէ՝ ընդհանրապէս անգլերէն եւ ռուսերէն բարձրաձայն «ռոք» երաժշտութիւն:

Հայաստանը աշխարհահռչակ է իր ոգելից ըմպելիներով, որ կը մատուցուի գրեթէ ամէն տեղ, սակայն ընդվզեցուցիչ է, երբ կարգ մը ճաշարաններ կարծէք հպարտութեամբ կ'առաջարկեն ոչ հայկական ըմպելիներ, առանց նաեւ ունենալու եւ հրամցնելու հայկականը: Գարեջուրի պարագային, յայտնի օրէնք է, որ որեւէ երկրի մէջ միշտ տեղականը պէտք է օգտագործել: Մանաւանդ հայկական ջուրով եւ զարիով պատրաստուածը կը գերազանցէ օտար մակնիշի հեռաւոր երկիրներէ բեռնատարով եւ ցնցումներով հասած ու աւելի սուղ արժող որեւէ

տեսականին: Հայկական գարեջուրի տեսակները շատ են, կարելի է փորձելով որոշել նախընտրելին:

Բնական է, որ խանութներ, ճաշարաններ եւ հաստատություններ իրենց անունը, հայերենի կողքին, օտար լեզուներով ծանուցանեն, սակայն անընդունելի է միայն օտար լեզուով զարդարուած շատ մը հաստատություններու անունը: Օրէնքով պէտք է արգիլուի նման օտարամոլութիւն: Տարօրինակ է նաեւ կարգ մը ճաշարաններու պարագան, որոնք միայն օտար լեզուով ճաշացուցակներ ունին: Ինչո՞ւ:

Ահաւոր երեւոյթ է թրքական ապրանքներու վաճառքը գրեթէ ամէն տեղ, մանաւանդ երբ ոչ թրքականին փոխընտրանքը նաեւ գոյութիւն ունի նոյն վաճառատան մէջ, թէ այլուր: Անընդունելի եւ դատապարտելի է թշնամիին տնտեսապէս օժանդակելու թէ՛ վաճառողներու եւ թէ՛ գնողներու անտարբերութեան հասնող այս խիստ մտահոգիչ երեւոյթը: Հետաքրքրական է գիտնալ տնտեսական նախարարութեան եւ պատկան մարմիններու տեսակէտը եւ դիրքորոշումը, ներածելու «մեխանիզմը», հարկային եւ այլեւայլ գործընթացները մեր երկիրը

շրջափակող երկրին հետ: Արդեօք տնտեսական համաձայնութիւններ կան, որմէ տեղեակ չենք, թէ՛ այս բոլոր ապրանքները մաքսանենգուած են:

Օղակայան մուտքի եւ ելքի ապահովական դրութիւնը սքանչելի է մանաւանդ՝ ելքի պարագային մատնահետքի ստուգումը եւ ընդհանրապէս օղակայանի մաքրութիւնը եւ արդիական յարմարութիւնները: Սակայն տարօրինակ էր ժամանողներուն «պարտադիր» եւ նեղ անցքը տուրքէ զուրկ խանութին մէջէն: Այստեղ կ'երկրորդեմ, մէջբերելով Հայկ Դեմոյեանի տեսակէտը («Ազդակ», 26-8-2015) «Իսկ ի՞նչ են տեսնում եւ ի՞նչ տեղեկութիւն են ստանում Երեւանի «Զուարթնոց» օղակայանի ժամանման սրահում յայտնուած զբօսաշրջիկները: Կատարեալ մի խայտառակութիւն: Օղակայանի սպասասրահը ողողուած է տարբեր քազիւններ գովազդող մեծադիր վահանակներով ու պաստառներով: Դրանք ամէնուր են, բոլոր անկիւններում: Ու պատկերացրէք, թէ ինչպէս են ժամանողների մօտ յօդս ցնդում Մատենադարանի, Խաչատուրեանի, Գառնի-Գեղարդի ու առաջին քրիստոնեայ երկրի մասին պատկերացումները: Առաւել զաւելտական է, երբ քազիւնների գովազդները մէկտեղուած են Յեղասպանութեան հարիւրերորդ տարելիցի առիթով գետեղուած գովազդային վահանակների հետ:

Անձնագրային ստուգում անցնելիս եւ Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանը հատելիս մեր երկիր այցելած հիւրերին ողջունող առաջին գովազդային մեծադիր վահանակը միայն ռուսերէնով եւ անգլերէնով գովազդում է... Տուպայի «Քեմփինսքի» հիւրանոցը: Այս պարագայում տեղին կը լինի հիւրերի այն հարցը, թէ արդեօ՞ք իրենց պատկերացրած հին մշակոյթ ունեցող երկիրն են ժամանել»:

Աւարտին, Հայաստանի զբօսաշրջային հրապոյրը եւ առաւելութիւնները կը գերազանցեն վերել յիշուած քանի մը նկատողութիւնները: Յոյսով եմ, որ յաջորդ այցելութեան կը նուազին խտոր երեւոյթները եւ կ'աւելնան մեր ազգային մշակոյթին եւ արժանապատուութեան յարիւր յատկանիշները:

ՅԱՐՈՒԹ ՉԷՔԻՃԵԱՆ

ՄԿՆԱՐԿ

Անմարդկայնության Անսահմանությունը

Ամեն մարդ չէ, որ գիտէ ի՛նչ կը նշանակէ պատերազմ, ի՛նչ կը նշանակէ ահաւորութիւնը ռումբերու տարափին, ի՛նչ կը նշանակէ մահուան սպասումը եւ մինչ այդ տիրապետող անկարութեան ու անօգնականութեան զգացումը:

Բախտաւոր են անոնք, որոնք չեն գիտեր...

Նաեւ անոնք չեն գիտեր, թէ ինչքա՛ն ահաւոր է տուն ու սեփականութիւն ձգելով հեռանալը, ամբողջ կեանք մը կերտածիդ աւերակներու վերածուիլը տեսնելն ու դէպի անորոշ քալելը, գաղթական դառնալը, ապաստան մուրալը, մանաւանդ եթէ այդ անյայտ ուղին կը բռնես ընտանիքիդ հետ, մանկահասակներուդ հետ, որոնք ստիպուած չեն գիտակցելու, թէ պատերազմական վիճակ է, թէ զրկուածութիւնը բնական է, թէ պատերազմը բանիւ եւ գործով ապրողներուն կեանքերը որքան աժան են:

Բախտաւոր են անոնք, որոնք չեն գիտեր...

Մակայն այդ բախտաւորներուն մարդկային ո՛չ մէկ իրաւունք տրուած է անբախտներուն զգացնելու, թէ մարդկութիւնը եւս երես դարձուցած է իրենցմէ, անոնց ո՛չ մէկ արտօնութիւն տրուած է կեանքի դառն հարուածներուն

տակ կքածներուն յաւելեալ հարուած տալու, հազիւ անոնք կը փորձեն ոտքի մնալ ու գոյատեւել, անոնց ո՛չ մէկ իրաւասութիւն տրուած է անմարդկայնութիւն կոչուածին իսկութիւնը լիովին ապրածներուն ապտակ մը եւս տալու եւ զանոնք կոխկոտելու:

Պատերազմի պատկերները միշտ ալ ահաւոր եղած են, են ու պիտի շարունակուին ըլլալ: Այս պատկերները սովորաբար կը փոխանցուին լրագրողներու, վտանգը անտեսելով իրենց տեսախցիկը շալկած, երբեմն արցունքն իրենց աչքերուն արիւնտտ եւ ցաւագին պատկերը իբրեւ իրականութիւն ու պատգամ փոխանցող նկարիչներու ճամբով:

Բայց ասիկա ընդհանրականն է եւ ակնկալուածը, իսկ իրական կեանքին մէջ կայ նաեւ ասոր միւս երեսը՝ մարդոց ցաւով ու տանջանքով յագենալու կողքին, անոնց տառապանքը աւելցնելու միտումով օժտուածները:

Նման իրականություն մը աշխարհին երեսին գոռաց Չորեքշաբթի օր, երբ համացանցին վրայ շրջագայութեան դրուեցաւ հունգարական «Էն1. Թի. Վի.»-ի հունգարացի լրագրողուհի Փեթրա Լազլոյի անմարդկային վերաբերումը ներկայացնող կեցուածքը սուրիացի գաղթականներուն նկատմամբ:

Գերմանացի լրագրող Սթիվըն Ռեչըրի կողմէ հրապարակուած տեսերիզի մէջ կ'երեւի հունգարական-սերպիական սահմանին վրայ գտնուող Ռոզքի գաղթակայանին մէջ ապաստանած սուրիացիներուն ահաւոր փախուստը ոստիկաններէն, որոնք գաւազաններով կը հալածեն զանոնք: Այս պատկերը հանրութեան ներկայացնելու կոչուած հունգարացի թղթակիցը ի՛նք պատկերի կը վերածուի, երբ պայուսակով, տոպրակներով ծանրաբեռնուած եւ իր զուակը գրկած վազել փորձող մարդու մը ոտք կախելով զայն գետին կը փռէ... Տակաւին կայ աւելին, ան նոյն ձեւով կը վերաբերի նաեւ անմեղ մանուկներուն նկատմամբ՝ փորձելով կարելի եղածին չափ տառապանք պատճառել անոնց:

Մարդկային խիղճը որքա՛ն չքացած պիտի ըլլայ, որ մարդ կոչուածը նման արարքի մը դիմէ: Ո՛վ գիտէ պատերազմի որքան ահաւոր պահեր ապրած, իրենց ընտանեկան պարագաները կորսնցուցած եւ ինչ-ինչ պայմաններու մէջ հոն հասած մարդիկ են դէպի անորոշ վագոնները, որոնք իրենք ալ չեն գիտեր դէպի ո՛ր կը վազեն, ո՛ր հասնելու համար: Այդ խեղճերը անգամ մը եւս խեղճացնելու եւ անոնց տանջանքը կրկնակի դարձնելու նման քայլ մը ոչ մէկ ձեւով արդարացուցիչ կրնայ ըլլալ:

«Էն1. Թի. Վի.» կայանը գործէ արձակեց Փեթրա Լազլոն, սակայն մարդկությունը եւս իր շարքերէն պիտի հեռացնէ՞ զայն...

Ճիշդ է, բախտաւոր են անոնք, որոնք չեն գիտեր ի՛նչ կը նշանակէ մահուան դէմ յաղթուած պայքար մղել ու պատերազմական ահաւորութիւնը ապրիլ, սակայն բախտաւոր չեն անոնք, եթէ չեն գիտեր, թէ ի՛նչ կը նշանակէ մարդկայնութիւն եւ մարդասիրութիւն...

ՆՈՐԱ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

**Իրաքահայ Վաստակաւոր Գեղանկարիչ
Անդրանիկ Օհաննէսեանի 100 Նկարներու
Ցուցահանդէսը՝ Նուիրուած
Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ Տարելիցին**

Հովանաւորութեամբ իրաքահայ թեմի առաջնորդ Աւագ արքեպիսկոպոսի, Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի տօնակատարութիւններու ծիրին մէջ, նախաձեռնութեամբ իրաքահայ թեմի 100-րդ տարելիցի կազմակերպիչ յանձնախումբին, Օգոստոս 22-ին Պաղտատի առաջնորդանիստ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ համալիրի նորակառոյց շէնքի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ իրաքահայ վաստակաւոր գեղանկարիչ Անդրանիկ Օհաննէսեանի նկարներու 10-րդ անհատական ցուցահանդէսը, որ կը ներկայացնէ

Ցեղասպանութիւնը խորհրդանշող կտաւի վրայ գծուած հարիւր իւղանկար:

Ձեռնարկին ներկայ էին դեսպան Կարէն Գրիգորեան, նաեւ՝ իրաքահայ գաղութի պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներ:

Ձեռնարկի աւարտին, համալիրին մէջ գտնուող ազգային վարժարանի «Կիւլպէնկեան» սրահին մէջ հայ եւ օտար քանի մը անձնաւորութիւններու բաժնուեցան օրուան համար պատրաստուած յատուկ յուշանուէրներ:

**Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան
24-Ամեակի Առթիւ Ժողովրդային
Տօնախմբութիւն**

Նախաձեռնութեամբ Հայ դատի «Արձագանգ» քարոզչական յանձնախումբին, 4 Սեպտեմբերին Սպահանի մէջ Հայ Մշակութային «Արարատ» միութեան շրջափակին մէջ նշուեցաւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութեան 24-ամեակը՝ մասնակցութեամբ Նոր Զուղայի եւ Շահինշահրի հայ համայնքներուն:

Օրուան հանդիսավար Մանիա Ղուկասեան տեղեկութիւններ տուաւ Արցախի պատմութեան, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան ձեւաւորման, արցախեան ազատամարտի եւ անկախութեան վերաբերեալ: Ասոնց զուգահեռ, ցուցադրուեցան վաւերագրական ժապաւեններէ հատուածներ:

Միութեան շրջափակին մէջ կազմակերպուած էր նաեւ լուսանկարներու ցուցահանդէսը, ուր լուսարձակի տակ առնուած էին արցախեան պատերազմը եւ ազատամարտիկները, տեսարժան

վայրերը եւ ժողովուրդի կենցաղն ու մշակոյթը: «Ռուբէն» երիտասարդական միութեան համագործակցութեամբ նախատեսուած էր նկարչութեան կրպակ, ուր մանուկները առիթ ունեցան թուղթի վրայ նկարելու իրենց յուշերն ու երեւակայութիւնները՝ հայրենիքի եւ հայրենի Արցախի մասին, իսկ Ս. Ամենափրկիչ վանքի «Ներսէս Շնորհալի» գրադարանի պատասխանատու Վերգինէ Միրզախանեանի համագործակցութեամբ, առանձին տաղաւարի մէջ տեղի ունեցաւ Արցախին առնչուող թեմաներով գիրքերու ծանօթացում, ինչպէս՝ հանրագիտարաններ, արուեստի եւ աշխարհագրութեան մասին գրականութիւն, պատերազմէն յուշագրութիւններ եւ այլն: Գործադրուեցաւ նաեւ գեղարուեստական յայտագիր:

Արցախի Պատանիները Սիրոսի Մէջ

Յունաստանի Սիրոս կղզիի մէջ Արցախէն ամէն ամառ իրենց արձակուրդը անցընող պատանիներու հիւրասիրութեան ծրագիրը բոլորեց իր 20-ամեակը:

Առ այդ, նախաձեռնութեամբ եւ կազմակերպութեամբ ՀՅԴ Յունաստանի Հայ դատի յանձնախումբին, համադրաբար Անօ Սիրոսի քաղաքապետութեան ու Արցախի պետութեան, այս տարի Ստեփանակերտի Մանկապատանեկան ստեղծագործական կեդրոնի աշակերտներէն 25 պատանիներ 18-27 Օգոստոսին հիւրասիրուեցան Սիրոսի քաղաքապետութեան կողմէ, Քինի շրջանի Ֆրերներու ամառնային բանակավայրին մէջ:

Օգոստոս 22-ին անոնք այցելութիւն մը տուին Զաֆիրիս Ափոսթոլոփոլոսի զօրանոցը, որ 1922-էն ետք գործած է որպէս որբանոց: Հոն տեղի կ'ունենար նկարներու եւ զանազան առարկաներու ցուցադրութիւն՝ հնազետ Լեֆթերիս Զորգոսի մշակումով:

Տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն՝ Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին, կազմակերպութեամբ ՀՅԴ Հայ դատի յանձնախումբի եւ Սիրոսի Պոնտոսցիներու միութեան: Աւարտին, տեղի ունեցաւ ծաղկեպսակներու զետեղում:

Օգոստոս 24-ին գեղարուեստական երեկոյով մը նշուեցաւ սոյն նախաձեռնութեան 20-ամեակը, որուն ընթացքին ելոյթ ունեցան Արցախի պատանիները, նաեւ ներկայացուեցան Արցախի մշակոյթն ու պատմութիւնը:

Քաղաքապետ Եորդոս Մարակոս յայտարարեց, թէ նպատակ ունի դարձեալ կազմակերպելու նման երեկոյ մը՝ յառաջիկայ տարի:

Նշենք, որ Արցախի փոքրիկները հիւրասիրուեցան նաեւ Փիրէայի «Խածիքիբիաքիօ» հաստատութեան կողմէ եւ այցելեցին թանգարաններ, դաստիարակչական կեդրոններ, զուարճութեան վայրեր:

Օգոստոս 29-ին Նէա Զմիռնիի պուրակին մէջ անոնք ունեցան փայլուն ելոյթ մը՝ Նէա Զմիռնիի քաղաքապետութեան կազմակերպած «Իոնիքէս Եորթէս» մշակութային փառատօնի ծիրէն ներս, որ նուիրուած էր Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակին:

Ժողովրդային Եւ Յեղափոխական Երգերու Երեկոյ

Օգոստոս 31-ին, Ֆիքսի «Արամ Մանուկեան» ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ հայկական ժողովրդային եւ յեղափոխական երգերու երեկոյ:

Վերջին 20 տարիներու ընթացքին Յունաստանի Հայ դատի յանձնախումբի եւ Սիրոս կղզիի քաղաքապետութեան գործակցութեամբ աւանդութիւն դարձած սոյն ձեռնարկին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն Արցախէն Յունաստան արձակուրդի հրաւիրուած պատանիներ:

ՀՅԴ «Արամ Մանուկեան» կոմիտէի ներկայացուցիչ Սերգօ Գոյումճեան իր ելոյթին մէջ ամփոփ ձեռով ներկայացուց ակումբին մէջ գործող բոլոր միութիւններն ու անոնց առաքելութիւնը: Նէա Ջախնիի փոխքաղաքապետ եւ քաղաքապետութեան մշակութային բաժնի տնօրէն Վանկելիս Խաչատուրեան շնորհաւորեց մասնակիցներն ու անոնց ընկերացող պատասխանատուները, մշակութային փառատօնի բացման օրուան իրենց երգախառն պարային ներկայացումին համար: Խաչատուրեան Արցախի Ազգային ժողովի պատգամաւոր Լուսինիա Բարսեղեանին եւ ամբողջ ներկայացուցչութեան նուիրեց իր վերջին հրատարակութիւնը՝ Յեղասպանութեան 100-ամեակին առթիւ «Նահատակներու յուշակոթողներ» ալպոմը, ինչպէս նաեւ՝ Ղարաբաղի մասին իր պատրաստած գիրքը:

Յաջորդաբար խօսք առին Լուսինիա Բարսեղեան, թեմի առաջնորդ Խորէն արք. Տողրամաճեան եւ կաթողիկէ համայնքի առաջնորդ Յովսէփ թ. ծ. վրդ. Պեգեգեան:

Արմին Վեկների Լուսանկարներու Ցուցահանդէսի Բացում

Կազմակերպութեամբ Շուէտի մէջ Հայաստանի դեսպանութեան, Ռազմական թանգարանի եւ «armenica.org» կազմակերպութեան, Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի նուիրուած ձեռնարկներու ծիրէն ներս 25 Օգոստոսին Սթոքհոլմի Ռազմական թանգարանին մէջ տեղի ունեցաւ «Արմին Վեկներ. Հայոց ցեղասպանութեան ակնատեսը» խորագրով ցուցահանդէսի բացում, ուր ներկայացուած էին Վեկների շուրջ երեք տասնեակ լուսանկարները:

Բացման հանդիսութեան խօսք առին Ռազմական թանգարանի տնօրէն Եւա-Սոֆի Էոնստել եւ պատմաբան Վահագն Աւետեան:

Ցուցահանդէսը պիտի տեւէ երեք ամիս:

Նշենք, որ տարուան ընթացքին Շուէտի մէջ հայկական միութիւններու համադրող կեդրոնի ջանքերով լոյս տեսաւ նաեւ Արմին Վեկների «Հայերի արտաքսումը դէպի անապատ» գիրքի շուէտերէն ծանօթագրուած հրատարակութիւնը:

ԱՅԼԱԶԱՆ

Սոխին 6 Բարիքները

Սոխը բնութեան մէկ հրաշքն է՝ օժտուած բազմաթիւ բուժիչ յատկութիւններով. ստորեւ կը ներկայացնենք 6 կարեւորագոյնները:

- 1 -

«Ճըռնըլ աֆ քլինիքըլ ինվեսթիկէշըն»-ի մէջ լոյս տեսած յօդուածի մը համաձայն, սոխը կ'արգիլէ արեան մէջ caillot-ներու գոյացումը եւ երակներու խցանուիլը: Արդարեւ սոխին պարունակած ռիթին կոչուած նիւթը, որ առկայ է նաեւ խնձորին մէջ ունի սրտանօթային հիւանդութիւններէ պաշտպանելու յատկութիւն:

- 2 -

Սոխը կ'օգնէ պայքարելու քաղցկեղին դէմ՝ արգիլելով ախտահարուած բջիջներու բազմացումը. կը հաստատեն «Քոռնէլ եունիվըրսիթի»-ի հետազօտողները:

- 3 -

Սոխը կը պարունակէ *քերսեթին* կոչուած նիւթը, որ կը նուազեցնէ արեան գերձնշումը: Նոյն այս նիւթը կը պաշտպանէ նաեւ արիւնատար երակներուն ներքին պատերը եւ բնականաբար կը պաշտպանէ սրտանօթային հիւանդութիւններէ:

- 4 -

Ուսումնասիրութիւններ ցոյց տուած են, որ այն կիները, որոնք յաճախ սոխ կ'ուտեն, դաշտանին նախորդող օրերուն նուազ ենթակայ են փորի ցաւերու եւ տրամադրութեան ելեւէջներու:

- 5 -

Սոխը կը զօրացնէ ոսկորները: Հարաւային Քարոլայնայի Բժշկական համալսարանի մէկ ուսումնասիրութիւնը հաստատած է, որ օրական առնուազն մէկ անգամ սոխ ուտող կիներուն ոսկորները 5 առ հարիւրով աւելի զօրաւոր են, քան՝ հազուադէպօրէն ուտողներունը:

- 6 -

Սոխը կ'աւելցնէ *ֆոլիք* թթուի, կամ Պէ 9 կենսանիւթի քանակը՝ մարմնին մէջ, ինչ որ կը նպաստէ ուղեղին լաւ գործունէութեան, ինչպէս նաեւ՝ մեր մտային ու յուզական համակարգի առողջութեան:

WWW.AZTARAR.COM

Քաղցկեղի Յառաջացումը Արգիլող Բնական Հիւթ

Գաղտնիք չէ, որ ճիշդ է և առողջ սննդակարգը և կարգ մը ուտելիքներու կանոնաւոր օգտագործումը կրնան կանխել կարգ մը հիւանդութիւններ, որոնց կարգին նաեւ՝ քաղցկեղը:

«Հելթի Ֆուտ Սթար» կը գրէ, որ քաղցկեղէ պաշտպանուելու և քաղցկեղային բջիջներուն աճը կանխելու համար կայ բնական միջոց մը. գայն պատրաստելու համար անհրաժեշտ է երկու հիմնական բաղադրիչ՝ նարինջ և կարմիր կաղամբ:

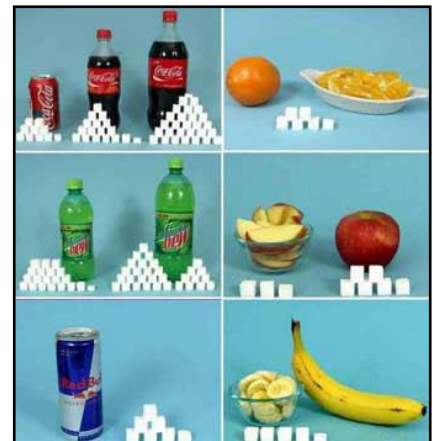
Պատրաստելու համար պէտք է քամել 6 նարինջ, մանր կտրատել կարմիր կաղամբի մէկ չորրորդը, աւելցնել 2 բաժակ ջուր և հարիչէ անցընել: Ստացուած հիւթը պէտք է խմել պարապ ստամոքսով, օրական մէկ բաժակ:

Ըստ «Հելթի Ֆուտ Սթար»-ի գաղտնիքը նարինջի և կարմիր կաղամբի համադրութեան մէջ է: Անոնք մեծ քանակութեամբ *անթիօքսիտաններ* կը պարունակեն, իսկ վերջիններուն պակասը կրնայ քաղցկեղ յառաջացնել:

5 Փոփոխութիւն, Եթէ Շաքարէն Հրաժարիք...

Բժիշկներու և սննդագէտներու կարծիքով, շաքարէն հրաժարելու պարագային՝

- ա.- Դուք աւելի եռանդուն կը դառնաք:
- բ.- Ձեր ծանրութիւնը կը կանոնաւորուի:
- գ.- Ձեր աղիքները աւելի լաւ կը գործեն:
- դ.- Քիչ-քիչ կը հրաժարիք քաղցրեղէնէն:
- ե.- Ձեր մորթը աւելի երիտասարդ տեսք կ'ունենայ:

Նոյն մասնագէտներուն կարծիքով, պէտք է զանազանել արագ շաքարը դանդաղ շաքարէն: Առաջինն է, որ վնասակար է մեր առողջութեան, ահաւասիկ իստուն պատկեր մը՝ կարգ մը խմիչքներու և պտուղներու շաքարի պարունակութեան մասին:

WWW.RADIOAYK.COM

WWW.AZTAGDAILY.COM

**ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ
ԹԱՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ - ՔՈՒԷՅԹ**

ԽԱՉՎԵՐԱՑ

Խաչվերացը Հայ եկեղեցւոյ հինգ տաղաւար տօներէն վերջինն է, որ Խաչին նուիրուած ամենակարեւոր տօնն է: Սուրբ Խաչի տօնը, կը կատարուի ի յիշատակ մեր Տիրոջ խաչափայտի՝ պարսկական գերութենէն Երուսաղէմ վերադարձին եւ Գողգոթայի վրայ վերացման փառաբանութեան յիշատակին:

Բարեպաշտ ժողովուրդը Խաչվերացի առիթով կը կատարէ ուխտագնացութիւններ, կը պատրաստէ ծաղիկներով՝ յատկապէս ռեհանով զարդարուած Խաչեր: Ժողովուրդը ռեհանը կը համարէ խաչի ծաղիկ:

Այս առիթով, Ուրբաթ 11 Սեպտեմբեր 2015-ին,

Սրբոց Վարդանանց եկեղեցւոյս մէջ տեղի պիտի ունենայ հանդիսաւոր
Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ, ապա Թափօր եւ Անդաստան:

Սուրբ Պատարագը պիտի նախագահէ,
յաւուր պատշաճի քարոզէ եւ Ռեհանի օրհնութիւնը կատարէ,
Թեմիս Բարեջան Առաջնորդ՝

Գերայ. Տէր Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպույեան:

Կոչ կ'ուղենք մեր համայնքի զաւակներուն, որ մասնակից դառնան
այս առիթին, հաղորդուելու օրուան խորհուրդով:

ԹԱՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՔՈՒԷՅԹ